

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Gerlai védgát és kubikja

Utoljára módosítva: 2013-08-15 20:50:52

Megye: Békés

Községhatár: Békéscsaba

A terület kiterjedése: 12.8042 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1997

GPS koordináták: 46.7024, 21.182884 és
46.696079, 21.186234

Felmérést végző személy(ek) neve: Boldog Gusztáv, Sallai R. Benedek

E-mail címe(k): bolgus@gmail.com,
srb@nimfea.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

Békéscsaba-Gerla városrészén található, kultúrtörténeti és természeti értékei miatt védett gát-kubik rendszer öt egységre oszlik: 1. Gyöngy utca a Zöldmező sortól a Csabai útig (18263 hrsz-ú töltés) 2. Gyöngy utca a Csabai úttól a töltésrendszer északkeleti, külterületi határáig (18372 hrsz-ú töltés) 3. Gerla északkeleti határán, a Babits utcával párhuzamosan futó csatorna és töltésszakasz (01262 hrsz-ú töltés, 01263 hrsz-ú csatorna) 4. Gerla délkeleti határán, a kastélypark hátsó mezsgyéjénél, a Sport utcával párhuzamosan futó szakasz (01262 hrsz-ú töltés, 01263 hrsz-ú csatorna) 5. Gerla déli határán, a Gát sorral párhuzamosan futó szakasz (01369 hrsz-ú, 01370 hrsz-ú)

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.):

1. A területen kubikgödörből egy, az aktuális ingatlan nyilvántartásban nem szereplő horgászto került kialakításra állandó, nyílt vízfelülettel és kezelt nádszegéllyel. Partja fátlan, rendezett, pihenőhelyekkel, padokkal, esőbeállókkal ellátott. 2. Az itt húzódó területen kubikgödör semmilyen formában sem szerepel az ingatlan nyilvántartásban, annak alrészletként történő lehatárolása célszerű. A meder mindkét partéle fákkal benőtt, a déli oldalon a meder és a töltés közötti terület, valamint a töltésoldal sűrűn cserjésedett. A meder feliszapolódott, a nyílt vízfelület kiterjedése nem éri el az 5 %-ot, többnyire gyékénnyel, sással, kisebb részben náddal sűrűn benőtt. E-szakaszon több helyen található kommunális hulladék, építési törmelék. 3. A védgát- és csatornarendszer természetvédelmi és tájképi szempontból is legértékesebb szakasza. A töltés mentén koros kocsányos tölgyek (*Quercus robur*) és fehér nyarak (*Populus alba*) találhatóak, alattuk ezek újulatai, valamint a térségben honos tölgy-kőris-szil ligeterdő fa- és cserjefajai is jelen vannak. A mederben változó mértékben, de többnyire állandó a vízborítás. A vízutánpótlás hiánya, a lefolyástalanság és a sekély meder miatt ez a víztér hajlamos az eutrofizációra, iszaplerakódásra és ezen keresztül a gyors feltöltődésre. 4. A párhuzamosan futó, idős fehér nyár – kocsányos tölgy fasor itt is megtalálható, cserjeszintjében sok a sarjeredetű nyárcsemete, valamint a spontán betelepült, többnyire kökényből, egybibés galagonyából, csíkos kecskerágóból, fekete bodzából álló cserjesáv. Helyenként tömegesen jelenik meg a fehér akác, a zöld juhar és a gyalogakác is. A gátoldal helyenként gyepes felületű, máshol sűrű akácbozóttal fedett. A fenntartás módja a gátra nyúló porták gazdáitól függ. A meder kb. 80 %-a nyílt vízfelület, a többi náddal benőtt. Több helyen nagy mennyiségben halmozódott fel a kommunális hulladék. 5. Az előbbieken említett szakaszokkal csak a talajvízen keresztül áll kapcsolatban, így vízszintje nem szabályozható kellő módon, feliszapolódott. A mederben kialakuló vízszint többnyire az időjárásnak van kitéve, ezért a meghatározó növényzeti borítás mélységeként változó, de a legnagyobb felületen nádas. A parton még megtalálható egy-egy koros faegyed a korabeli telepítésből, de a növényzetet leginkább a sűrű bozót jellemzi.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

20 % Erdő

10 % Gyep

30 % Cserjés

40 % Vizes terület

% Egyéb

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):

A1, B1a, OA, OG, P2a, RA, RB

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket):

Egyéb típus: Horgásztó, lakossági használat (legeltetés, kaszálás)

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özőnfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Sok

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Sok

Magas/kanadai aranyvessző: Kevés

Japánkeserűfű: Kevés

Gyalogakác: Sok

Bálványfa ("ecetfa"): Kevés

Keskenylevelű ezüstfa: Kevés

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Nem

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Igen

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? - Helyi jelentőségű védett terület

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 4

Állapotuk: kielégítő

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámat kell megadni)

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

réti csík (*Misgurnus fossilis*) kis, sebezhető állománnyal dunai tarajosgőte (*Triturus dobrogicus*), stabil, kis populáció pettyes gőte (*Triturus vulgaris*), stabil, kis populáció vöröshasú unka (*Bombina bombina*), nagyobb mennyiségben levelibéka (*Hyla arborea*) nagyobb mennyiségben erdei béka (*Rana dalmatina*) kisebb állomány vízisikló (*Natrix natrix*) kisebb mennyiségben kecskebéka fajok nagy állománnyal mocsári teknős (*Emys orbicularis*) kevés fürge gyík (*Lacerta agilis*), kis mennyiségben, ritkán látható Madarak: balkáni fakopáncs (*Dendrocopos syriacus*) - rendszeres *Nycticorax nycticorax*, bakcsó - alkalmanként látható a területen *Egretta garzetta*, kis kócsag - alkalmanként látható a területen *Ardea cinerea*, szürke gém - alkalmanként látható a területen *Ixobrychus minutus*, pocgém – 1 pár költ a területen *Gallinula chloropus*, vízityúk, gyakori *Circus aeruginosus*, barna rétihéja: 1-2 pár költ évente Egerész ölyv (*Buteo buteo*): Rendszeresen költőfaj Vörös vércse (*Falco tinnunculus*): Rendszeresen költőfaj *Asio otus*, erdei fülesbagoly - kis számban előfordul *Galerida cristata*, búbos pacsirta - állandóan előfordul a területen *Hirundo rustica*, füstifecske - rendszeres előforduló *Delichon urbicum*, molnárfecske - rendszeres előforduló *Locustella luscinioides*, nádi tücsökmadár - kis számban előfordul *Acrocephalus schoenobaenus*, foltos nádiposzáta költ rendszeresen stabil állománnyal *Acrocephalus scirpaceus*, cserregő nádiposzáta, költ rendszeresen stabil állománnyal *Acrocephalus arundinaceus*, nádiringó, költ, rendszeresen stabil állománnyal *Phylloscopus collybita*, csilpcsalpfüzike, költ *Parus caeruleus*, kék cinege, költ, gyakori *Parus major*, széncinege - költ, gyakori *Fringilla coelebs*, erdei pinty - költ *Carduelis chloris*, zöldike, költ, gyakori *Carduelis carduelis*, tengelic, költ, gyakori *Emberiza schoeniclus*, nádi sármány, gyakran látható, hallható Emlősök: Cickányfajok jelenléte bizonyos megfigyelésekből, azonban fajuk meghatározása specialistát igényel, illetve áttelelő baglyok köpetéből lenne lehetséges. Hasonlóan bizonyos denevérfajok elfordulása is, de szintén nem állt rendelkezésünkre háttér a pontos határozáshoz, így a terület faunája további vizsgálatot igényel. A rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*) előfordulását sikerült bizonyítani. Keleti sünn *Erinaceus concolor* gyakori a területen.

5. Egyéb észrevétel

Kezeletlen terület illegális szemétkerakókkal. Erősen töltődik, nádasosodik.